

Gerçekliğin sahte parlaklığı

Gaia Gallery, Dolapdere'deki yeni mekanındaki ilk sergisinde Arda Yalkın'ı ağırlıyor. Sanatın 30 Aralık'a kadar süren "Everything is Awesome" adlı sergisi ismiyle tezat bir karanlık atmosfer sunuyor; sosyal medyada teşhir edilen gerçekte var olan arasındaki tezatlığı hicvediyor.

ULYA SOLEY
ulyasoley@gmail.com

Her şeyin harika görüldüğü kişisel sosyal medya feed'leri ile maruz kaldığımız parlak gerçekliğin arkasında toplumsal çöküşe doğru giden bir felaket senaryosu var. Kapitalizm temelli güç ve ekonomik üstünlük hedefleriyle savaşa gidilen coğrafyalarda terörle pekiştirilen huzursuzluk bu parlak gerçeklik ile sürekli olarak örtülüyor.

Moda dergilerinin kuşe kağıtlarında parlayan photoshop'lu imgelerin pürüzsüzlüğü giderek artıyor. Her şey gerçekliğinden koparak çok daha hatasız ve mükemmel halde sunuluyor. Dünyadaki huzursuzluk arttıkça medya dünyasında photoshop'un dozu da artıyor, gerçeklik katmanları birbirinden git gide daha çok uzaklaşıyor.

Arda Yalkın'ın "Everything is Awesome" sergisi tam da bu iki gerçeklik arasındaki tezatı vurguluyor. "Everything is Awesome - Her Şey Harika", ironik bir başlık çünkü sergideki görsel dil oldukça karanlık. İnternetin savaş görüntüleri ve ünlülerin parlak hayatlarını yansıtan selfie'lerinden oluşan görsel çöplüğünde sürekli aşağıya doğru inerken her bir görsele bir saniye kadar bakıyor, hızlıca kategorize edip geçiyoruz. Yalkın ise bu iki dünyayı açık bir şekilde bir araya getiriyor ve bakıp geçmeyi zorlaştırarak izleyeni bu ikiliği sorgulamaya teşvik ediyor.

Sergide yer alan dijital serilerden biri St. Celebrity. Yalkın'ın photoshop'un dozunu iyice artırdığı bu seride ön plandaki çıplak bedenlerin ellerinde Vogue, Esquire gibi moda dergileri kafalarının yerinde ise çeşitli kuşlar var. Bu seri ile bir nevi çağdaş ikonalar yaratmayı hedefleyen Yalkın, bugün sosyal medya mecralarında durmadan kendi fotoğraflarını paylaşan, bu sayede görünürlük ve popülerlik kazanan figürler ile ikonaları karşılaştırıyor.

Arka planda ise savaş ve haberlerden aldığı görüntülerle bir distopya yaratıyor. Türkiye'nin doğusu, Suriye, Filistin gibi savaş bölgelerinden kullandığı buluntu görüntüleri arka planda bozup bir araya getirerek karanlık bir atmosfer yaratıyor. Kavramsal olarak oldukça güçlü bir altyapısı olan bu seri, görsel olarak bilindik bilim-kurgu estetiğine

Arda Yalkın, "St. Celebrity No:9", çap:108cm, hahnemühle kağıt üzerine arşivsel pigment baskı - diasec, 2016

yaklaşmasıyla güçlü söyleminden ödün veriyor.

Benzer bir estetikten yola çıkan Gymferno serisinde ise ön plandaki karakterin bedenine yapılan müdahaleler daha da görünür hale geliyor. Makineleşen beden fikri yoğun bir şekilde kendini hissettiriyor. Mükemmelle ulaşmak için gym'de saatler geçiren

bedenler, dünyanın karanlık gidişatına pek de kafa yormuyor. St. Celebrity Altarı başlıklı triptikte ise arka plandaki karanlık dünya, yerini aydınlık bir öteki dünya görseleğine bırakıyor. Orta paneldeki figür gerçeklikten bir o kadar uzak. Bedenine yerleştirilen borunun, uzandığı mermerin tuhaf bir şekilde üzerinde kalan ucu ve elinde

yapay bir açıyla tuttuğu telefonu, karakteri bedenine doğallığından uzaklaştırıyor.

Galerinin üst katında yer alan The Circle Jerk başlıklı yerleştirme, bir iş görüşmesini anlatan 10 dakikalık yedi kanallı bir video. Karşılıklı yerleştirilen beş dikey ekranda iki oyuncu farklı roller üstleniyor. İki işveren, üç kişiyle

iş görüşmesi yapıyor. Bu ekranlardaki yakın çekim portreler çok başarılı, izleyen bu alanın ortasında durduğunda ise her iki tarafın iç dünyasını gösteren diğer iki videoyu da eş zamanlı olarak izleyebiliyor.

Karakterlerin arka planlarında yer alan bu videoların oynanmış karanlık dili sergideki diğer dijital baskılarla paralellik gösteriyor. Ancak videodan alınan dondurulmuş görüntülerin de sergileniyor olması, videonun etkileyciliğini gölgeliyor. Daha önce müzik klipi projeleri de yapmış olan 1974 Ankara doğumlu Yalkın'ın işlerinde bu estetik anlayış da kendini hissettiriyor.

Giriş katında yer alan dört dakika uzunluğunda beş kanallı video Rorschach Project ise sergideki diğer işlerden farklı bir görsel dile sahip. Bu videonun bir yerleştirme olarak planlanması onun güçlü işitselliğinin altını çiziyor. İzleyicinin nerede durduğuna bağlı olarak farklı görsel deneyimler sunan video yerleştirmeyi oluşturan dört videoda müzisyenler Nilipek, Efe Demiral, İlker Göçmen ve Barış Demirel, Yalkın'ın internette dolaşan yaklaşık 2000 adet savaş görüntüsünü bir araya getirerek oluşturduğu bir animasyonu izleyip bu görüntülere doğaçlama müzik yapıyor.

Yalkın müzisyenlerin ayrı ayrı kaydettiği sesleri bir araya getirerek işitsel kolaj niteliğinde bir soundtrack elde etmiş. Videonun soyut, suluboya görünümü görseleliği bir Rorschach testi simülasyonuna benziyor. İsviçreli psikolog Hermann Rorschach'ın geliştirdiği soyut mürekkep lekelerinden oluşan bu test 1960'lardan beri yaygın olarak kullanılıyor. Hastaların mürekkep lekelerine yaptıkları yorumlar aracılığıyla tanı koymaya yönelik bu teste işaret eden başlığı ile Yalkın, videoda aslında internette sürekli olarak karşılaşıp çok da dikkat etmeden geçtiğimiz savaş görüntüleri ve haber içeriklerini nasıl yorumladığımızı dair sarsıcı bir eleştiride de bulunuyor.

Dolapdere'deki kentsel dönüşümün hızlandığı bu dönemde kapılarını açan ilk galerilerden biri olan Gaia Gallery, geniş mekanı ve stratejik konumu ile üretken bir sezona başlıyor. Arda Yalkın'ın "Everything is Awesome" sergisi 30 Aralık'a kadar devam ediyor.